

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1678/2020
10.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ из Београда и АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ из Београда, ради исплате накнаде за топли оброк и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2466/19 од 11.12.2019. године, у седници одржаној 10.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2466/19 од 11.12.2019. године, тако што се **ОДБИЈАЈУ**, као неосноване жалбе тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 3066/17 од 15.05.2019. године у ставу петом, шестом, седмом, осмом и десетом изреке.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужене да тужиоцу солидарно на име трошкова ревизијског поступка исплате 14.400,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3066/17 од 15.05.2019. године, ставом првим и трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у коме је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу за период од септембра 2014. године закључно са септембром 2017. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора солидарно исплате појединачно одређене месечне износе у изреци, са законском затезном каматом од доспећа сваког износа, па до исплате. Ставом другим и четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени АД за железнички превоз робе „Србија воз“ Београд, да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за годишњи одмор, за период од септембра 2015. године закључно са септембром 2017. године исплати појединачно одређене месечне износе у изреци, са законском затезном каматом од доспелости сваког износа, па до исплате. Ставом петим и седмим, изреке обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од октобра 2014. године закључно са августом 2015. године, солидарно исплате појединачне месечне износе наведене у изреци са законском затезном каматом од доспелости сваког износа, па до исплате. Ставом

шестим и осмим изреке, обавезан је тужени АД за железнички превоз робе „Србија Воз“ да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, за период од септембра 2015. године закључно са септембром 2017. године, исплати појединачно одређене месечне износе као у изреци са законском затезном каматом од доспелости сваког износа, па до исплате. Ставом деветим изреке, одбијен је алтернативни тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да му солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор за месец септембар 2014. године износе одређене у изреци са законском затезном каматом од доспелости сваког износа, па до исплате. Ставом десетим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 145.080,00 динара са законском затезном каматом од 15.05.2019. године, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2466/19 од 11.12.2019. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу петом, шестом, седмом, осмом и десетом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код АД „Железнице Србије“ Београд до септембра 2015. године, када је његов уговор о раду пренет на друготуженог са којим је закључио Анекс дана 01.09.2015. године, када је његов уговор о раду преузет од туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“, као послодавца следбеника. Одлуком Владе РС од 02.07.2015. године извршене су статусне промене код АД „Железнице Србије“ издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и тужени. Привредна друштва настала издвајањем из АД „Железнице Србије“ на основу статусне промене, од АД „Железнице Србије“ преузеле су права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су били у функцији обављања делатности, као и запослене, који под истим условима настављају радни однос, али и Колективни уговор са припадајућим анексом. Ова друштва стекла су статус правног лица 10.08.2015. године. Након извршених статусних промена, на основу понуде за преузимање уговора о раду, тужилац је са туженим закључио Анекс уговора о раду од 28.08.2015. године. Према закљученом уговору о раду са анексима, тужилац има право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса пословном успеху послодавцу и друга примања у складу са законом и колективним уговором. У колективном уговору који се у спорном периоду примењивао код туженог, није наведена новчана вредност спорних накнада, нити су оне новчано исказане, већ је одређено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у

току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. У спорном периоду, тужени у листама са обрачунима зараде тужиоцу није исказивао новчани износ спорних накнада. Висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака, у складу са чланом 157. и 171. Колективног уговора послодавца претходника из 1995. године и у другој варијанти према Општем колективном уговору из 2008. године.

Првостепени суд је усвојио захтев тужиоца, применом члана 118. Закона о раду, с обзиром да тужени, на коме је терет доказивања није доказао да је вршио обрачун и исплату накнаде за исхрану у току рада и регрес према висини која је била одређена Колективним уговором туженог из 1995. године, односно применом параметара који је тужени примењивао приликом обрачуна предметних накнада.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиоца за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, применом члана 104. став 1, члана 105, члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду и Колективног уговора послодавца претходника из 2015. године, са образложењем да је тужени у складу са општим актом тужиоцу кроз вредност радног часа за обрачун зараде обрачунао и исплаћивао и накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, а да пропуст послодавца да у обрачуну зараде искаже податке по овим основима не води закључку да износи по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора тужиоцу нису исплаћени, као и да је такво правно схватање заузео Уставни суд у својој одлуци Уж 2779/09 од 08.09.2011. године, донетој по уставној жалби другог лица у сличној чињеничној и правној ситуацији.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а чланом 105. став 3. истог закона прописано је да се под зарадом у смислу става 1. овог члана сматрају сва примања из радног односа осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тачка 4) и 5), члана 118. тачка 1-4), члана 119, члана 120. тачка 1) и члана 158. овог закона. Чланом 118. став 1. тачка 5) и 6) Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то: за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 121. став 1. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

Колективним уговором од 30.11.2002. године („Службени гласник РС“ бр. 84/02, 46/11) и Анексом тог уговора од 26.07.2006. године („Службени гласник РС“ бр. 4/06), одређена је структура зараде и предвиђено право запослених код тужених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Након извршених статусних промена усвојен је Колективни уговор „Железнице Србије“ АД од 24.03.2015. године, којим је предвиђено да се одредбе тог уговора односе и на све запослене код тужене „Инфраструктура железнице Србије“. Чланом 59. став 1. наведеног КУ прописано је, да се вредност једног радног часа за обрачун и

исплату зараде утврђује у складу са законом и другим актом, док је ставом трећим истог члана прописано да је у вредност једног радног часа из става 1. овог члана укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Законом о раду и интерним актом туженог почев од 01.06.2006. године, запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим општим актом или уговором утврде висину тих накнада и да их прикажу у обрачунској листи запосленог. Тужени у току поступка није доставио суду акт о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се може закључити да исти није ни донео. Осим тога, висина трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора морају бити одређени линеарно, за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без озбира на стручну спрему, звање и радно место.

Стога се не може прихватити, као правилан закључак другостепеног суда да су тужиоцу накнада трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора исплаћени кроз цену радног часа, с обзиром да тужени није могао да се изјасни о њиховој висини, нити је износ накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора исказао у платној листи тужиоца, како је то прописано чланом 105. став 1. у вези са чланом 121. став 1. Закона о раду.

С обзиром да Колективним уговором за „Железнице Србије“ АД из 2015. године није регулисана висина ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износу према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужилац је захтев за накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора тражио у висини утврђеној на основу налаза и мишљења судског вештака, применом ранијег Колективног уговора, због чега је овако постављени захтев тужиоца основан.

Како је тужени у обавези да тужиоцу накнади трошкове за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, то је Врховни касациони суд преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио, као неосноване жалбе тужених и потврдио првостепену пресуду којом је усвојен захтев тужиоца, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Тужиоцу, који је успео у поступку по ревизији, сагласно члану 153, 154. и 163. ЗПП досуђени су трошкови ревизијског поступка у траженом и опредељеном износу, односно за састав ревизије у износу 14.400,00 динара према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић